

А.А. Харківська, д-р пед. наук, проф. (ХГПА, Харків)

АНАЛІЗ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПРОГРАМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВНЗ

Анотація

У змісті роботи визначено й проаналізовано основні критерії оцінювання якості програми інноваційного розвитку ВНЗ. З'ясовано безперечну актуальність системи критеріїв для аналізу програм інноваційного розвитку педагогічного ВНЗ III–IV рівня акредитації.

Ключові слова: критерій, критерій оцінювання якості, інновації, інноваційний розвиток, ВНЗ, інноваційний проект.

Анотация

В содержании работы определены и проанализированы основные критерии оценки качества программы инновационного развития вуза. Выяснено несомненную актуальность системы критериев для анализа программ инновационного развития педагогического вуза III-IV уровня аккредитации.

Ключевые слова: критерий, критерий оценки качества, инновации, инновационное развитие, вузов, инновационный проект.

Summary

The content of the work identifies and analyzes the main criteria for assessing the quality of the program of innovative development of universities. The indisputable relevance of the system of criteria for the analysis of programs of innovative development of pedagogical universities of III-IV level of accreditation has been clarified.

Key words: criterion, criterion of quality assessment, innovations, innovative development, higher education institution, innovative project.

Оцінювання розвитку вищих навчальних закладів є невід'ємною складовою моніторингу освітнього процесу. Ця складова задовольняє попит споживачів ринку освітніх послуг та ринку праці щодо репутації вищого навчального закладу, стимулює змагальність, сприяє активізації участі цільових груп у формуванні сучасних вимог до рівня підготовки фахівців. Отже, розглянемо основні критерії оцінювання якості програми інноваційного розвитку ВНЗ.

Перший критерій оцінювання якості програми інноваційного розвитку належить до формування цілей програми IP. Цілі повинні: орієнтуватися на законодавчі документи та державні акти; відображати

сучасні тенденції розвитку вищої освіти тощо

Другий критерій визначає задачі планування програми ІР. Зважаючи на те, що освіту можна вважати спрямованою на інтереси особистості, якщо через неї можна розв'язувати такі завдання: гармонізувати відносини людини з природою через засвоєння сучасної наукової картини світу; стимулювати інтелектуальний розвиток і збагачення мислення, творчість через засвоєння сучасних методів і засобів наукового пізнання; з огляду на те, що людина живе в суспільстві, домогтися її успішної соціалізації шляхом занурення в існуючу культуру, зокрема й техногенну, в комп'ютеризоване середовище; урахувавши, що сучасна людина живе за умов насиченого активного інформаційного середовища, навчити її жити в його потоці, створити умови для безперервної освіти; зважаючи на інтегративні тенденції розвитку науки й техніки та потребу в новому рівні наукової грамотності, створити умови для здобуття широкої базової освіти, яка дасть змогу доволі швидко переключатися на суміжні галузі професійної діяльності.

Третій критерій – критерій обґрунтованості розробки програми, де відображається поєднання цілей розвитку ВНЗ із загальними цілями педагогічної освіти; що визначає потрібні зміни в системі УІР ВНЗ, для створення умов досягнення бажаних результатів діяльності ВНЗ.

Четвертий критерій допомагає обґрунтувати рішення про зміну концептуальних основ освітньої системи ВНЗ (у разі необхідності). Він зумовлений тим, що сучасний розвиток вищої освіти загалом, та педагогічної зокрема, вимагає відповідності розвитку ВНЗ до змін.

П'ятий критерій визначаємо як наявність стратегії програми інноваційного розвитку ВНЗ, тобто наявність прозорого зв'язку між закономірностями, принципами, функціями, новими методами, технологіями здійснення освітніх процесів та їх відповідність цілям і задачам УІР ВНЗ; наявність мотиваційного середовища.

Шостий критерій – наявність єдиної структури програми, в якій: елементи освітньої системи ВНЗ знаходяться у взаємозв'язку з компонентами внутрішнього середовища ВНЗ.

Сьомий критерій – наявність інноваційних проєктів. Розробка й впровадження інноваційних проєктів, зміст яких спрямований на вирішення актуальних завдань сьогодення, є підґрунтям для інноваційного розвитку ВНЗ.

Восьмий критерій – наявність плану дій щодо впровадження інноваційних проєктів в управління елементами освітньої системи, що відображає структуру розробки та реалізації інноваційних проєктів за технологією розробки та впровадження інноваційних процесів.

Дев'ятий критерій передбачає експертизу інноваційних проєктів, що включає в себе: визначення відповідності цілей інноваційного проєкту

прийнятим раніше загальним концептуальним засадам; визначення узгодженості інноваційних проєктів між собою за змістом, функціями, методами тощо; визначення наявності забезпечення необхідних обсягів фінансування проєктів; визначення відповідності термінів реалізації проєктів встановленим; передбачення можливих негативних наслідків реалізації інноваційних проєктів.

Десятий критерій – наявність оцінювання очікуваних результатів змін освітньої системи; удосконалення системи моніторингу та оцінювання ефективності: системи управління ВНЗ, якості освітнього процесу, якості наукової діяльності тощо; створення ефективної системи моніторингу діяльності функціональних структур ВНЗ.

Проаналізувавши критерії оцінювання якості програми інноваційного розвитку ВНЗ, з'ясовано, що розглянута система критеріїв є актуальною для аналізу програм інноваційного розвитку педагогічного ВНЗ III–IV рівня акредитації.